

voert, ondanks haar armoede, een bewusten Zendingsarbeid op Italiaanschen grond. Van de grenzen van Frankrijk tot aan den zuidoosthoek van Sicilië is ieder deel van 't land door 't licht des Evangelies aangeraakt. Kerken zijn er in Milaan, Venetië, Florence, Rome, Palermo en 50 andere steden en plaatsen gesticht, waarbij nog 70-100 standplaatsen voor prediking komen.

Aldus de „Ref. Schweizer Zeitung“.

En hoe is de geestelijke gesteldheid dier kerken? Goede oriëntering zou veel waard zijn.

Herleving van het Germaansche Heidendom.

In Weenen bestaat een germaansche godsdienst-gemeenschap, welke leden streng naar den oud-germaanschen Ritus leven, Wodan, Baldur, Freia en de andere oud-germaansche Goden aanbidden en een heiligen eik in den Prater hebben. De leden behooren voor 't grootste deel tot de intellectuelen, een harer leiders, die tegelijkertijd als priester fungeert, is een bekend Weensch hoogleraar in de Medicijnen.

„Christ. Welt“

Kommentaar overbodig!

HEPP.

Niettegenstaande ik er onlangs op kon wijzen, dat er in de Angelsaksische wereld stemmen opgaan, die waarschuwen toch niet te veel wereldconferenties te houden, mede vanwege de groote kosten en het groot tijdsverlies, dat zulke vergaderingen onwillekeurig medebrengen, ontvingen onze kerken al weer een uitnodiging uit Engeland deel te willen nemen aan een wereldconferentie te Glasgow, te houden van den 11den tot den 15den Juni 1928. Dit jaar zal er, bij welzijn, een wereld-zendingconferentie te Jeruzalem worden gehouden en voor het volgende jaar wordt nu voorbereid zulk een conferentie waarop het eenig onderwerp dat daarop behandeld zal worden de kerkelijke financiën betreft. Het initiatief daartoe is genomen door de Internationale vereeniging voor kerkelijke financiën. Deze vereeniging staat onder hoog patronaatschap. Ik noem slechts den hertog van Connaught. De president is een lordship. De secretarissen zijn twee reverends. Het hoofdkwartier is in Glasgow gevestigd. Het doel is door onderlinge voorlichting te komen tot een goede regeling van de financiële aangelegenheden der kerk, der zending en vooral van die der inboorlingen-kerken. Deze internationale vereeniging heeft reeds ernstig studie gemaakt van dit vraagstuk. Ook wij worden uitgenoodigd een paar afgevaardigden te zenden. Iedere kerk of vereeniging moet zelf voor de reiskosten zorgen; men kan echter op vrij logies rekenen. De vergaderingen zullen eventueel gehouden worden in the College van de United Free Church te Glasgow, van de kerk, waarmede ook wij correspondentie onderhouden.

Tevens wordt ons verzocht, indien er onder onze menschen personen zijn, die inzake de kerkelijke financiën een referaat zouden willen houden, hun namen te noemen. Ook zullen zeer welkom zijn lieden, die wel niet als gedelegeerden zijn aangewezen, maar die op eigen initiatief zouden willen gaan.

Een voorloopig programma geeft enkele niet onbelangrijke onderwerpen aan ter bespreking, als: Gods Geest, werkende ook op het terrein van de financiële aangelegenheden der kerk; het godsdienstig motief bij het geven, de goede basis voor de kerkelijke inkomsten; met het oog op het werk der evangelisatie, zending en den nood van sommige kerkgemeenschappen op het vasteland van Europa is het noodig, dat de geldelijke zijde van dit werk de volle aandacht hebbe.

Verder zal men onder de oogen zien de verschillende manieren, waarop de kerk haar noodige inkomsten verkreeg en wordt reeds van tevoren het feit geconstateerd, dat de vroegere methoden niet meer dienstig zijn voor den tegenwoordigen tijd. Zoo zal besproken worden het systeem wekelijks vrijwillig bij te dragen voor kerk en zending, enz. En onder anderen ook: hoe men de predikanten zal oefenen om met geldelijke zaken vertrouwd te raken. (I Schijnt men ook al overal zoo ongeveer gelijk te staan: als ze geld hebben dan schijnt men vooral predikanten te moeten leeren hoe ze het niet kwijt zullen raken; en als ze het niet hebben en daarbij geringe salarissen, hoe ze daarmee toch rond zullen komen. Inderdaad een echt angelsaksische en derhalve voor de praktijk dienstige conferentie belooft die te Glasgow te worden). Naast dat onderricht aan de predikanten wil men dan ook nog refereeren over de beste methode om de andere ambtsdragers in deze richting te trainen.

Ik noemde eenige onderwerpen.

De gemeenschappelijke excursie aan het einde zal ook in Glasgow niet worden vergeten.

Wij mogen niet zóózeer voldaan zijn over de wijze waarop de geldelijke aangelegenheden in onze kerken worden geregeld, dat wij zeggen: Glasgow kan ons niets leeren; doch wij mogen daarover toch wel zóó denken, dat wij aannemen, dat men op deze komende wereldconferentie, nog wel iets, misschien zelfs veel, van ons zou kunnen leeren.

Ook niet officieel afgevaardigden zijn welkom!

Hier is dan iets te doen ten bate van Gods koninkrijk voor onze specialiteiten op het terrein der kerkelijke financiën.

Het Comité voor deze conferentie telt zeer vele leden, vooral uit de Engelsche kerken; daaronder tref ik geen namen aan van leden uit de Free Church; the Original Secession Church; the Calvinistic Methodist Church of Wales. Wel uit de „staande kerken“ van Engeland en Schotland, en uit onderscheiden „dissenter“ kerken. Verder zijn daarin vertegenwoordigd kerken uit Zuid-Afrika, West-Afrika, Indië, Australië, Canada, De Vereenigde Staten, Argentinië, Zwitserland, Frankrijk, Nieuw-Zeeland. Gen. A. R. Ophorst van Amsterdam is de eenigste Nederlander, die daarin zitting heeft. Uit Duitschland, Centraal-Europa en de Scandinavische rijken vond ik geen vertegenwoordiger in het Comité.

* * *

Een ieder las wel over het rassenvraagstuk in de Vereenigde Staten. Dit begint met steeds meer ernst en goeden wil te worden behandeld. In stede dat het blanke en het zwarte ras elkander bestrijden of ook mijden, wordt het streven steeds krachtiger elkander te dragen, dulden, ja met elkander samen te werken. De velen van het zwarte neger-ras, die bij name in de zuidelijke staten, na de hogere scholen doorloopen te hebben, hun studie voortzetten aan de universiteiten, vragen vrijen toegang tot het openbare leven. Daaruit ontstaan onder de verhoudingen, waarin nu nog het blanke ras tot het zwarte staat, velerlei moeilijkheden en ergernissen. Dit heeft geleid tot een met ernst zoeken naar andere verhoudingen op allerlei gebied, doch vooral op die van het maatschappelijk leven. Aan 't hoofd van deze beweging staan de meer ontwikkelde. Vooral onder de lagere standen komen nog ernstige botsingen voor. De hogere standen nemen hun dienstpersoneel veelal uit het zwarte ras. Dit is zoo ongeveer het eenige punt van aanraking tusschen het blanke en zwarte ras. Voor een vijftien-twintig jaar was de verwijdering tusschen de beide rassen nog zoo groot, dat men kan zeggen, dat een neger, zoodra hij uitgroeide boven den stand van het dienstpersoneel en de arbeiders, niet meer in aanraking kwam met het blanke ras. Toen zei men: een blanke zegt tot een neger niet meer, dan hij acht, dat „een neger begrijpen“ kan, en een neger zegt niet meer tot een blanke, dan hij raadzaam acht, dat deze wete. Sinds ongeveer tien jaren heeft men vooral in de Zuidelijke Staten getracht hierin verandering te brengen. Daartoe is een commissie tot samenwerking gevormd. Zij bestaat uit een kleine honderd blanke en zwarte mannen en vrouwen uit den ontwikkelde stand. Eenmaal 's jaars komen zij samen om middelen te beramen, waardoor bevorderd worde, dat de beide rassen meer met elkander in aanraking komen. In de meeste staten van gemengde bevolking zijn thans zulke commissies van hooger hand ingesteld, waarvan de leden een paar maal 's jaars samenkomen. De publieke opinie heeft daardoor aanmerkelijke wijziging ondergaan en verschillende regeringsmaatregelen zijn getroffen, die den negers ten goede moeten komen. Ook plaatselijk zijn dergelijke commissies ingesteld en aan 't werk gegaan, om een betere verstandhouding te bevorderen. Cursussen worden daartoe gegeven over het rassenvraagstuk reeds op meer dan zestig hogere scholen.

Vooral onder de studeerenden verandert de verhouding zeer ten goede. Aan de universiteiten in de noordelijke staten is het getal zwarte studenten niet groot en wordt met hen niet veel gerekend, ook niet als het gaat over de oplossing van 't rassenvraagstuk. In 't Zuiden heeft men voor beide rassen afzonderlijke hogere scholen, doch onder leiding, veelal van de Chr. Stud. Vereenigingen, worden vaak gemeenschappelijke vergaderingen gehouden ter bespreking van genoemd vraagstuk. En dit met de meest gunstige en verrassende resultaten. Zeer vele mannen van beteekenis zijn door dit een en ander tot de overtuiging gekomen, dat het rassenvraagstuk in Amerika niet door de blanken alleen kan worden opgelost, maar dat daaraan beide rassen hebben te arbeiden.

G. KEIZER.

PERS-SCHOUW.

Prof. Lindeboom over Domela Nieuwenhuis.

Het interessante jaarverslag van de Geref. Ver. v. Evangelisatie „Filippus“, bevat o.m. in het door den heer J. ter Borg te Groningen uitgebrachte jaarverslag volgende historische herinneringen, uit een bidstond geleid door prof. L. Lindeboom in den jare 1889:

„Waren juist de dagen, waarin de toenmalige leider van de Socialisten, de latere anarchist DOMELA NIEUWENHUIS, nogal van zich hooren liet. En toen nu Prof. L. in zijn betoog den naam van dezen man noemde, was het merkbaar, dat menigeen wel wat vreemd opkeek. Ook de Spreker scheen het te vernemen.“

„DOMELA NIEUWENHUIS, ja, schrik maar niet; — zoo volgde er toen — want als God DOMELA NIEUWENHUIS vandaag bekeert, dan zal de man morgen een heel heel ding nog precies zoo zeggen als nu, en dan zal hij vele christenen striemen in hun aangezicht en in hun hart ende in hun beens.“ En daarop volgde een karakterisering van het toenmalig Socialisme in verband met het tekstwoord.

De tekst was Joh. 8:24, b.

Paul Kruger en de collecte.

In hetzelfde verslag van Filippus vertelt de heer Ter Borg nog van Paul Kruger, den voormaligen president van Zuid-Afrika, die te Groningen, 9 Sept. 1877, het avondmaal met de gemeente vierde in de Geref. Kerk (toen nog geheten Chr. Geref. Kerk). We lezen:

Uit de kerk kwam ik ongelacht met den President in aanraking, welke kennismaking de o.v. dagen werd voorgeziet.

„Maandags vroeg Oom PAUL, mij een advies. Hij was niet gerust. Gisteren had hij in elke collecte een pond sterling gedaan, maar wist niet, of dat voldoende was, want hij kende hier de waarde van het geld en ook de behoeften niet. Was het niet genoeg, dan wilde hij graag zijn gaven vermeerdere en mij opdragen zijn gift den broeders ter hand te stellen. Ik heb Oom PAUL, gerustgesteld.“

Arm en rijk bij Rome — volgens den onder-pastoor.

In „De Open Poort“ komt een samenspraak voor tusschen Jan en den Koster. Jan heeft het niet op de Roomsche praktijken begrepen:

Jan. — Een enkel voorbeeld. Zegt de Apostel Jacobus niet. — Gij ziet dat het goed is een bijbel te bezitten en hem te lezen? — „Maar gij hebt den arme omeer aangedaan“? Zie, als Sus, de arme Sus, sterven zal, dan zal de onderpastoor onder het lezen van een „De profundis“ wat wijwater op de arme kist van Sus strooien. Dat is al! Sus is nochtans een goed Christen, een pilaar onzer parochiekerk. Er is geen mis of lof, of de oude man is er bij... maar als hij sterft, zullen er geen duiten zijn, en: „Pas d'argent pas de Suisse!“ Ik vertaal: „Geen geld geen mis!“ Ge kent die geschiedenis! Tot aan het wijwater zal zijn lijf mogen komen, verder niet! Gij kent den Notaris. Hij is absoluut geen goed katholiek. Indien hij nu sterft op denzelfden dag als Sus, dan zal de arme man, de goede Christen om acht uur begraven worden. De familie van den Notaris zal wel bekomen, dat deze om elf uur naar zijn grafkelder gebracht wordt. De begraving van Sus zal een stille begraving zijn, en die van den notaris een treurende, alsof een van de beste kinderen der Kerk gestorven was. De klokken zullen hun treurlied zingen, de muren der kerk zullen zwaren rouw dragen...“

De Koster. — Jan, ge begrijpt er niets van! De onderpastoor heeft me dat eens uitgelegd. „God, zei hij, zal wellicht in Zijn rechtvaardig oordeel aan de ziel van den arme de verdiensten toepassen van wat voor den rijke gedaan wordt.“

Jan. — Ik zal U zeggen, vriend Jan, dat die uitleg van den Onderpastoor een doekje voor 't bloeden is. De onderpastoor zou heel verlegen zijn, indien ge hem vroeg: WIE hem dat geopenbaard heeft.

Toepassing voor ons: weg met de laatste resten van plaatsverhuizing, en aparte trouwplechtigheiden voor deftige lieden en wat er nog meer bleef hangen van een voortis onder ons wel verdwenen grietel.

Roomsche burgemeesters.

Verschenen is het eerste nummer van „De Auto-Zending“, officieel orgaan van de Ver. voor Evangelisatie „De Auto-Zending“ in Nederland, gevestigd te Amsterdam. Het blad staat onder redactie van de v. Herken, Hillegom; P. G. Molenaar, Amsterdam; P. Storm, Helder; Dr. Y. v. d. Zee, Amsterdam. Laatste genoemde, Haarlemmerweg 320, is adres van de redactie. Adres van de vereeniging: de heer H. A. Stork, Stationsweg 10, Soest. Het blad wil de aandacht vragen voor het werk der vereeniging en is de kennismaking overwaard. Een klein staal, dat tevens belangstelling voor den arbeid moge doen blijken, geven we eruit.

De opgezette campagne in Noord-Brabant is mislukt. Wij dachten een goed werk te doen weer het volle licht des Evangelies te doen schijnen in het schemerdonker van Rome's religie, maar men heeft ons geweerd. Slechts een enkele burgemeester in het Roomsche Brabant gaf toestemming aan de Auto-Zending, een samenkomst te beleggen.

Elders vond het werk beter mogelijkheid. De moed evenwel blijkt niet verdwenen, want op het program van de zomercampagne staan weer ettelijke plaatsen in Brabant en Limburg.

Ds Meyster over de N. C. S. V.

In de „Geref. Kerk v. Rotterdam“ schrijft ds Meyster over de N(ed.) C(hr.) S(tud.) V(er.). Hij herinnert aan de vroeger door ds H. C. v. d. Brink uitgesproken woorden van sterke afkeuring van de N. C. S. V.; wijst daarna op het goede, dat zij tot stand gebracht heeft, maar besluit:

Maar zelfs in het meest waardeerend oordeel over deze vereeniging op zichzelf ligt nog niet opgesloten dat het voor onze gereformeerde studenten gewenscht zou zijn, zich er bij te voegen. De vermaning, indertijd door onze Generale Synode uitgesproken, blijft in dezen nog van volle kracht.

Niet omdat, zooals ds Hasper schrijft: „er op een Hardenbroek-conferentie eens een woord kan vallen, dat niet onveranderd kerkelijk zou kunnen worden geijkt.“

Maar omdat nu uit het Handboek, door de N. C. S. V. uitgegeven, blijkt dat deze vereeniging het positief-gereformeerd beginsel inzake het gezag der H. Schrift met de meeste beslistheid weersprekt, en slechts een meewarigen glimlach over heeft voor de arme stakkerds die „kreunend achter den zegenwagen van het wetenschappelijk onderzoek aanloopen.“

Dr Geelkerken te Bussum.

Onlangs gaf ik een mededeeling uit wat dr Geelkerken te Bussum had gesproken in het belang van de om hem gevormde kerkelijke gemeenschap. Ook ds P. v. Dijk schrijft erover in zijn kroniek („Geref. Theol. Tijdschrift“):